

VREEMDE LEVENSVORMEN

Een mens, die op aarde leeft, kan zich moeilijk een levensvorm voorstellen met volbewustzijn, die niet althans enigszins met die van hemzelf overeenkomt. Zonder twijfel heeft hij daarvoor enige reden. Door zijn eigen maatschappelijke opbouw, de wijze waarop hij instrumenten hanteert en aan het hanteren van instrumenten, wapens en voorwerpen in feite zijn plaats dankt in deze wereld t.o.v. het andere leven, kan hij zich b.v. niet voorstellen, dat een wezen dat geen mogelijkheid tot manipulatie heeft (dus b.v. niet beschikt over handen) een hogere levensvorm kan zijn. Verder kan hij zich moeilijk voorstellen, dat een levensvorm betrekkelijk statisch kan zijn of zelfs kan behoren tot een andere orde van dichtheid. Hij gaat uit van zijn eigen denken en zijn eigen leven.

Op deze avond wil ik nu eens met u spreken over verschillende vreemde levensvormen, die feitelijk bestaan. En ik wil dit onderwerp in verschillende hoofdstukken splitsen. In de eerste plaats wil ik u spreken over de vreemde levensvormen, die althans nog enigszins met de mens verwant kunnen worden geacht. In de tweede plaats over levensvormen, die op een geheel andere wijze bestaan dan een mens. En in de derde plaats zou ik ook nog even aandacht willen wijden aan bepaalde vormen van bewust leven, die op aarde bestaan, maar door de mens in het algemeen niet worden gekend: b.v. omdat zij behoren tot onzichtbare krachten enz..

Allereerst dan de normale levensvorm. U zult begrijpen dat een wezen, dat op een zuurstofarme wereld wordt geboren, wat vorm betreft anders zal zijn dan een wezen, dat in een zuurstofrijke wereld wordt geboren, daar immers het tekort aan zuurstof het noodzakelijk maakt de gehele stofwisseling, de verbrandingsprocessen enz. op een enigszins andere wijze te doen geschieden. Toch kunnen wij wel stellen, dat in alle werelden, in welke zuurstof, stikstof en koolstof belangrijke factoren zijn in het levensproces, een zekere overeenkomst met de mens ontstaat.

Nu zullen die werelden echter sterk kunnen verschillen van uw eigen wereld. Er zijn werelden met een enorme zwaartekracht, een veel geringere dichtheid - althans in hun buitenste lagen - dan die van uw eigen aarde. Een wezen, dat daar bestaat, kan zelfs als het op een z.g. vaste bodem leeft, nooit precies bestaan zoals u. In de eerste plaats: het leeft a.h.w. in een oplossing van wat vluchtige, maar dan toch volgens uw inzicht nog vaste materie. In de tweede plaats: het zal zeer waarschijnlijk geen plantenleven rond zich kennen, zoals u kent.

Wanneer wij ons b.v. een leven zouden moeten voorstellen op de grote buitenplaneten van uw eigen zonnestelsel, zo rijst onmiddellijk de vraag: hoe? Wij kunnen ons verschillende stelsels indenken, waarbij b.v. methaan, ammoniak e.d. een grote rol gaan spelen en tenslotte de normale bestanddelen van de atmosfeer vervangen. Maar dat houdt ook in, dat b.v., het skelet anders gebouwd moet zijn. Wij zouden ons kunnen voorstellen, dat de atmosfeer van die grote planeten hoofdzakelijk uit Silicium of bepaalde metalen bestaat. Wij kunnen ons echter niet voorstellen, dat in een dergelijke atmosfeer met naar zeer grote storingen en turbulenties en haar - vergeet dat niet - soepachtige dikte, een wezen kan bestaan als een mens: d.w.z. dat een groot gedeelte van de kwetsbare organen slechts ten dele door een vleesachtig weefsel worden beschermd. Wij zouden ons zo'n wezen dus moeten voorstellen in een soort carapace, een omhulsel zoals b.v. een kever heeft. Manipulatie zal in een dergelijke wereld ook zeer moeilijk zijn en zeker niet kunnen overeenkomen met wat men op aarde kent. Wij zouden ons kunnen voorstellen dat zo'n wezen inderdaad - hetzij door tentakels of andere manipulatieve organen - in staat, is om te fabriceren e.d. Maar dan komt onmiddellijk de vraag: wat en hoe? Van metaal en metaal smelten zal op een dergelijke planeet niet veel komen: op een dergelijke planeet heerst een te grote koude, er is een te lage temperatuur.

Chemie zou een wetenschap zijn, die daar waarschijnlijk zeer sterk is ontwikkeld. Het magnetisch veld van een dergelijke planeet is wat grover dan dat van uw eigen wereld. Het gevolg is, dat magnetische verschijnselen waarschijnlijk in grotere variëteit optreden en meer

bruikbaar zijn. In de plaats van elektriciteit, die over het algemeen te snel zou worden afgevoerd, zouden wij hier dus rekening moeten houden met magnetische impulsen enz. enz..

Nu blijven we nog binnen uw eigen zonnestelsel. Dat wil zeggen, dat dergelijke levensvormen misschien tijdens een periode van grote activiteit van uw eigen zon door straling en een gunstige samenstelling van materie zullen zijn ontstaan. Er zijn echter andere zonnen. Zonnen, wier stralingsintensiteit veel groter is: of die in hun afgifte van energie nog veel minder stabiel zijn dan b.v. Sol. Wat voor vormen zouden we daar kunnen verwachten? Sommige planeten hebben een oppervlakte, die grotendeels vloeibaar is. Waar vloeistof het grootste deel van de oppervlakte bedekt, zullen we ongetwijfeld te maken krijgen met wat wij zouden noemen: vissen. Vissen met manipulatief initiatief moeten echter ook weer over instrumenten beschikken. Binnen een dergelijke zee is het gebruik van warmte en vuur - belangrijke elementen in de menselijke ontwikkeling en beschaving - niet bruikbaar. Er zal een vervanging moeten zijn. Op zijn gunstigst kunnen we ons dergelijke wezens voorstellen als kraken (een soort inkt- of duivelsvissen), maar zeer waarschijnlijk zullen ze eerder doen denken aan kwallen, die echter door het besturen van zeer fijne tentakels manipulatieve mogelijkheden hebben.

Gaan wij denken aan werelden met zeer hoge temperaturen, dan moeten we tot de conclusie komen, dat ook daar leven mogelijk is. Er zijn zelfs hier op aarde levende wezens, die - zonder de noodzakelijke vochtuitwisseling als b.v. de transpiratie van de mens, die compenserend kan optreden - leven bij temperaturen tot 110 à 120 graden Celsius. Als dit op aarde voor de kleinste levende wezens, mogelijk is, is het denkbaar dat dit ook voor andere wezens mogelijk zal zijn. Maar temperatuur houdt verband met energie. Dergelijke wezens moeten grotendeels zijn gebouwd in samenhang met temperatuursverschillen. Deze temperatuursverschillen zullen enorm veel moeten bijdragen aan hun innerlijke organen

Punten, die ook van belang kunnen zijn, zijn b.v. de kwestie van de bloedsomloop. Wij nemen op aarde nu maar als vanzelfsprekend aan dat elk wezen, dat wat hoger staat, een soort bloedsomloop heeft. Maar is iets dergelijks wel noodzakelijk? Wanneer wij een wezen kennen, dat b.v. leeft in een atmosfeer met voldoende voedende bestanddelen, dan is het niet nodig dat dit wezen spijsverteringsorganen heeft en kan het uit de atmosfeer opnemen, wat het nodig heeft. Een dergelijk wezen zal ongetwijfeld weinig strijdvaardig zijn. Vergelijkenderwijs zal het dus alleen kunnen leven in een omgeving, waar geen vleeseters voorkomen. Als u nadenkt over al, wat er alleen aan vormen in het heelal kan bestaan, dan moet het u duizelen. En nu heb ik nog steeds gesproken over vormen, die als de mens kunnen manipuleren, die een bepaalde vorm van techniek kennen. Wezens dus, die - althans theoretisch - in staat zullen zijn om ruimteschepen te bouwen, die in staat zijn om in steden samen te wonen. Wezens, die nog altijd een maatschappelijk bestel hebben dat althans nog enigszins aan het uwe zal herinneren.

Ga nu echter nog een klein tikje variëren. Dan gaan we natuurlijk in de richting van de bekende fantasieën van uw schrijvers over ruimtevaart. Is het zo vreemd te spreken over plantaardige wezens, die een zekere mogelijkheid tot verplaatsing hebben? Op aarde komen deze voor. Over plantaardige wezens, die vleeseters zijn of jagers? Ook zij komen op aarde voor. Ze zijn daarom voor stelbaar, maar een wereld van dergelijke wezens kan niet bestaan als een maatschappij. En wel doodeenvoudig omdat een plant nu eenmaal wortels nodig heeft, ofwel iets - een symbiont - waaruit het haar levenskracht, haar voedsel kan putten. Alleen wanneer een symbiose zou bestaan tussen oorspronkelijk planten met denkend vermogen en dieren van lagere orde, tal het denkbaar zijn dat een ongeveer menselijke maatschappij wordt opgebouwd. Want alleen dan kunnen zij redelijk bij elkaar samenkomen, zonder dat de groten en de sterken de kleinen onmiddellijk verdringen, dat is: zonder dat er een voortdurende voedselstrijd ontstaat. Hoe groter de mobiliteit van de plant, hoe waarschijnlijker het is, dat zij de in haar buurt aanwezige soortgenoten zal trachten aan te vallen: en wel door voedselonttrekking enz.. Er wordt dan hier dus al een moeilijkheid geschapen. Hier kan onder omstandigheden een mensachtige maatschappij aanwezig zijn.

Maar deze kan nooit aanwezig zijn in de eigen natuurlijke conditie van de plant. Zo zouden hier dus alleen mutaties, die betrekkelijk zeldzaam zijn t.o.v. hun meer natuurlijk levende soortgenoten, langzaam maar zeker de overhand kunnen krijgen. En dan komt de grote vraag van voortplantingsmogelijkheden enz.. Wat zou u zeggen van een maatschappij, waarin het idee "sexe" absoluut geen betekenis heeft? Er komen totaal andere drijfveren naar voren, een

totaal andere psychologie. Er zullen totaal andere maatschappelijke waarderingen en verhoudingen ontstaan. Stel ook het tegenovergestelde: n.l. een maatschappij waar - en wij kennen het ook bij de dieren - verschillende tussenvormen voorkomen zodat in feite kan worden gesproken van het bestaan van vier of zelfs vijf sexen: of tenminste van een mengen tussen twee normale sexen. Wat dan? Hoe wordt die maatschappij gevormd? Het zou u duizelen, als u al die mogelijkheden zou moeten nagaan. Al hetgeen ik u heb gezegd, dient om u het volgende duidelijk te maken:

Het is voor het menselijk standpunt, de menselijke rede en het menselijk denken praktisch onmogelijk om enig ander in de ruimte bestaand ras te begrijpen, te accepteren of zelfs tot een ongeveer gelijke mededeling te komen. Er zijn enkele dingen, die we graag als universele taal beschouwen en men beroept zich daarbij graag op de meetkunde. Zal er echter overal eenzelfde de vorm van meetkunde en meetkundige structuur mogelijk zijn? Dit is zeer te betwijfelen. Ja, aantal en telsysteem zal overal ongeveer gelijk zijn althans begrijpelijk. Uitdrukkingen betrekking hebbende op sterren en sterrenkaarten als uitwisselingsmethode? Het is zeer twijfelachtig. Want wie zegt ons, dat elk wezen een gelijk gezichtsvermogen heeft en vatbaar is voor dezelfde trillingen? Waarnemingsvermogens zullen sterk moeten variëren naar gelang de geaardheid van de atmosfeer, de planeten waarop men leeft de daarop voorkomende levensbehoeften. Nee, een mens zal moeilijk, zo al, in directe en werkelijke vorm in contact kunnen komen met de vreemde rassen uit de ruimte. Misverstanden zijn praktisch niet te vermijden. Elke handeling, die voor de mens nog zo normaal is, kan in de ogen van een ander gevaarlijk, strijdlustig, ja, moorddadig zijn. En omgekeerd: als u grijnst tegen een aap, dan denkt hij dat u dreigt: wanneer een aap een vertederd mondje tegen u trekt, dan is dit hetzelfde, alsof u vriendelijk glimlacht.

Hoe groot deze verschillen ook tussen mens en dier mogen zijn, ze zijn niets vergeleken bij die, welke kunnen ontstaan door een totaal andere omgeving, een totaal ander milieu. Het is daarom niet redelijk te verwachten, dat er op andere planeten wezens wonen, die volledig menselijk zijn. Er wordt verteld over de wonderschone blonde en langharige bewoners van Venus, die uit de ruimte komen en die alleen maar een veredelde versie van de mens zijn. Dit moge als verhaal schoon zijn, het is een praktische onmogelijkheid. Slechts op één wijze zou men dit kunnen verklaren: n.l. dat een deel van het menselijk ras eens, lang voor de huidige geschiedenis, de ruimte heeft betreden en daar uit dezelfde genetische bron en in sympathieke omgeving en omstandigheden, daarvoor geschikt, een verdere ontwikkeling heeft doorgemaakt, zo komende tot een dergelijke vorm: tot de vorm van de kleine groene mannetjes van Mars en de grote blonde verlossersfiguren van Venus. Waarschijnlijk zijn ze echter niet.

Nu rest ons natuurlijk nog wel een andere reeks vragen te beantwoorden, voor we overgaan tot het volgende hoofdstuk.

Is het redelijk aan te nemen, dat de humanoïde vorm in het AI vele malen zal voorkomen? Gezien de mogelijkheden, die deze vorm biedt, moet worden aangenomen dat dit inderdaad het geval is. Het is mogelijk, dat een wezen dat geheel vreemd is qua organieke opbouw, qua eigen bestanddelen, ingeademde atmosfeer enz., toch een ongeveer mensachtige vorm krijgt. Want deze vorm eigent zich n.l. voor drie zeer belangrijke functies:

1. een redelijk snelle bewegingsmogelijkheid.
2. een grote manipulatiemogelijkheid.
3. een overzicht, dus een zekere hoogte t.o.v. andere even grote soorten en rassen.

Overall waar we te maken hebben met een strijd in de natuur (dus niet met een volledige de planeetomvattende symbiose) dan wel een één-rassige cultuur (met uitschakeling van alle soortgelijke rassen) mogen we aannemen, dat het strijdelement in vele gevallen onder ongeveer gelijke condities van manipulatiemogelijkheid een mensachtig wezen doet ontstaan. Het is echter niet redelijk aan te nemen dat b.v. een plant een menselijke vorm kan krijgen, hoe graag men er misschien over spreekt, dat het wel eens mogelijk zou kunnen zijn. De plant heeft zoveel mogelijkheden om zowel voortbewegingsorganen als manipulatie-organen te scheppen, ze heeft zoveel mogelijkheden om lichtgevoelige centra aan te brengen, met welke zij waarneemt en reageert, dat een menselijke vorm voor haar alleen maar een krachtverspilling zou zijn. Deze komt in de natuur zelden voor. Een wezen in de zee b.v. zal nooit een menselijke vorm hebben, Slanke tentakels zijn veel beter om te manipuleren, terwijl

in een vloeibare omgeving de menselijke vorm nu niet direct beantwoordt aan de eisen van dynamische voortstuwing.

Dus: alle wezens, die hoofdzakelijk in een vloeistof (een zee) of in moerasgebieden leven, zullen zeker niet de menselijke vorm hebben. Alle wezens, die leven in gebieden van te hoge temperatuur, vooral als deze temperatuur belangrijk is voor hun levensprocessen, zullen ook andere vormen hebben. We zouden ons deze in vele gevallen zelfs betrekkelijk plat kunnen voorstellen, eerder een vorm van een schijf: plat, omdat zo de grootste absorptiemogelijkheid, de grootste afgiftemogelijkheid voor warmte zou bestaan. Ik kan doorgaan.

Alleen dus daar, waar ongeveer aardgelijke omstandigheden optreden (dat zou dus voor uw eigen omgeving waarschijnlijk alleen Mars zijn of zijn geweest) is de ontwikkeling van een humanoïde vorm met voldoende gelijkenis inderdaad aan te nemen. Afwijkingen zullen ongetwijfeld voorkomen in de organen en wel: wanneer er een bloedsomloop aanwezig is en grotere zwaartekracht of grotere proeven van uithoudingsvermogen worden geëist, zullen er meer organen zijn en zal niet met één hart worden volstaan. Hetzelfde geldt voor de hersenen. In een wereld, waarin elk uitsteeksel van het lichaam voortdurend wordt bedreigd, zal het zenuwcentrum beschermd in het lichaam ontstaan en niet ergens in een hoofd daar bovenop. Overall waar een strijdlustige wereld bestaat, die zeer gevaarlijk is, moeten we ermee rekenen, dat de mogelijkheid tot vervanging van ledematen bestaat en dat dus ook weer de gewichtigste organen zoveel mogelijk in het lichaam zelf zijn getrokken.

Wat het tot zich nemen van voedsel betreft, zijn er zeer vele mogelijkheden, zelfs bij behoud van een mensachtige gelijkenis: een mensachtige vorm.

Ik denk hierbij o.m. aan stulpsystemen. De systemen, die b.v. op aarde een slang vertoont, waarbij dus zeer grote hoeveelheden voedsel worden verwerkt en in een rustpose worden omgezet in een vocht, dat lang de energie kan handhaven of eventueel in vetten, of daarmee gelijkkomende krachtreserve. Ik denk hierbij aan de mogelijkheid om b.v. een deel van het verteringsproces buiten het lichaam te doen plaatsvinden. Ik denk hierbij verder aan de mogelijkheid zelfs om bij aanraking het belangrijke te absorberen. Al deze wezens kunnen toch nog een mensachtige vorm hebben.

Vervolgens: onderling contact. Een onderling contact door spraak lijkt u natuurlijk. We moeten er echter op wijzen, dat in zeer vele rassen, die dus niet menselijk zijn op aarde, een andere taalvorm bestaan heeft. Bijvoorbeeld: bij bijen kennen wij o.m. danspatronen. Danspatronen, die niet voor alle bijen precies gelijk zijn, maar van oord tot oord zelfs enigszins kunnen verschillen: u zou hierbij kunnen spreken van taal of dialecten. Ik denk verder aan de gebarentaal door andere insecten gebruikt, o.m. door mieren. Ik denk aan de mogelijkheden tot communicatie, die ook onder water bestaan, waarbij eigenaardig niet alleen de uitgestoten tonen, maar ook vin- en staartbewegingen met heftigheid uitgevoerd, een deel van de taal vormen. Ik spreek nu nog niet over wat wij zouden kunnen noemen: telepathie. Toch zouden al deze systemen van mededeling kunnen voorkomen.

Wij weten verder dat bepaalde levensvormen op aarde de mogelijkheid hebben om andere te biologeren en a.h.w. te dwingen. Nu is het natuurlijk een sprookje, dat het betoverde konijn regelrecht op de slang afloopt. Het kan wel verstijfd zijn van angst. Maar er bestaan andere wezens, die bij de jacht gebruik maken van b.v. de nieuwsgierigheid: iets wat zelfs Reintje de Vos soms doet, wanneer hij op veldmuizen jaagt. Hij weet dan met de juiste geluidjes en met de juiste bewegingen van zijn pluim de veldmuis tot een soort nieuwsgierige schrik te bewegen, waardoor ze eigenlijk gaat informeren, steeds gerustgesteld iets dichterbij komt, om te laat te ontdekken dat de jager plotseling rechtsomkeer maakt en bijt.

Stel u voor, dat al deze nu genoemde plus vele andere mededelingssystemen bestaan. Ga dan verder uit van het standpunt, dat bepaalde groepen, die in een ijle atmosfeer leven, ongetwijfeld - wanneer ze al van trillingen gebruik maken - trillingen zullen moeten gebruiken door een middenstof, die voor iedereen bereikbaar is. Hun taal zal eerder kunnen staan uit een stampen op de bodem - denk eens aan konijnen wier roffels wel degelijk betekenis hebben - dan uit geluiden. Gebaren en gebarentaal zullen zeer sterk afhankelijk zijn van de visualiteit, de waarnemingsvermogens. Is men sterk gevoelig voor infrarood, wat kan voorkomen, dan kan daarbij een dichte atmosfeer niets betekenen. Het is dus niet volgens een menselijke maatstaf te meten. Maar waar die waarnemingsmogelijkheid niet bestaat, zal iets anders moeten worden gevonden. En wanneer dit "anders" nu geen geluid is, geen gebaar kan zijn en

ook niet - b.v. door onstabiele bodem - een trillingstaal (een stamptaal), dan komen we toch heel dicht in de buurt van gedachteoverdracht.

Alle mogelijkheden, die op aarde bestaan, moeten elders eveneens bestaan, maar met vele en niet bekende variëteiten. Overall echter waar een maatschappelijk systeem bestaat, dat voert tot een beschaving, zelfs van de laagste graad (b.v. een apenkolonie), moet deze gemeenschap beschikken over de volgende middelen:

1. een gemeenschappelijke taal, hoe beperkt ook.
2. een gemeenschappelijk doel.
3. een, hoe beperkt en hoe vreemd dan ook, opgebouwde maatschappelijke rangorde.
4. een zeker manipulatief vermogen.

Ik heb de apen gesteld als de laagste vorm van beschaving. Dat is natuurlijk niet helemaal waar. Maar ik deed dit, omdat een aap tenslotte ook manipuleert, b.v. met stokken en met stenen en onder omstandigheden van bepaalde hulpmiddelen weet gebruik te maken, ook al bewaart hij geen gereedschappen en zal hij dus niet tot het vormen van wapens of gereedschappen overgaan. Hij gebruikt alleen wat hij vindt.

Indien een maatschappij aan deze eisen voldoet, zal zij verder in zich dragen bepaalde mogelijkheden tot ruilhandel en onderlinge dienstverlening en zij zal altijd - zeker in de lagere vormen - een z.g. "picking-order" vertonen. Dat wil zeggen, dat de gezagspositie steeds uitgebreid wordt: A heeft niets te zeggen. B heeft iets te zeggen over A. C iets over B en A enz. tot de top. Een kennismaking met dergelijke maatschappelijke systemen zou voor de mens niet denkbaar en haast onmogelijk zijn. Maar indien de mens leert om elk eigen voordeel en eigen interpretatie terzijde te stellen, dan zou het hem tenslotte misschien toch nog mogelijk zijn met dergelijke vreemde levensvormen in contact te komen en op den duur zelfs een tamelijk redelijke samenwerking op bepaalde terreinen te bereiken. Dit zal nimmer het geval kunnen zijn, wanneer we te maken krijgen met vreemde levensvormen, die alle menselijke waarden ontberen.

Laat ons ook hier uitgaan van een eenvoudig voorbeeld: het is geen bestaande levensvorm, ik zeg het erbij. Stel, dat een aantal hoefdieren tot een grote geestelijke cultuur en beschaving komen, dat zij een soort wetenschap hebben. Zij zullen echter niet geneigd zijn om te manipuleren. Zij bezitten niet de daarvoor beschikbare middelen. Zelfs het eerste type van het paard, dat oorspronkelijk nog een soort vingers had, die gestrekt naar beneden werden gehouden en waarop werd gelopen en dat dus a.h.w. op de handspitsen of teenspitsen liep (daaruit is dus later de hoof gevormd) heeft toch die behoefte tot manipuleren niet gehad. Een dergelijke ontwikkeling zou dus hoofdzakelijk filosofisch moeten zijn. Een filosofische ontwikkeling, een beschaving die alleen op denkbeelden is gebaseerd, is voor de mens praktisch niet denkbaar. Want er is geen uiterlijke bevestiging. De mens zou geneigd zijn dergelijke wezens óf voor dieren te houden en te jagen, dan wel eenvoudig ze te zien als superwezens en goden. Hij zou echter moeilijk kunnen begrijpen: dat er een mogelijkheid tot contact zou bestaan, tenzij de bron van het denken van een dergelijk ras zou worden erkend.

Nu bestaan dergelijke hoefdieren niet, dat heb ik u al gezegd. Maar er bestaan wel andere structuren, die we wel degelijk levensvormen mogen noemen en die zelfs tot een beperkt maatschappelijk bestel en bestaan komen.

Er zijn b.v. levensvormen, die sterk doen denken aan de koraalbouwende diertjes. Zij zijn koloniedieren. Zij leven in een perfecte samenwerking maar in beperkte volksgroepen. Zij bewegen zich praktisch niet van hun plaats, zij zijn van hun omgeving afhankelijk. Zij voeden zich met hetgeen de omgeving nabij brengt enz.. Toch zouden dergelijke wezens een zekere hoeveelheid weten kunnen ontwikkelen en ze zouden zelfs manipulatieve mogelijkheden kunnen bezitten, mits de vele enkele leden zouden samenwerken. Een soortgelijk ras bestaat inderdaad in het Al. Dit is echter maar het begin van de vreemde dingen waarover ik u wil spreken.

Er bestaan b.v. kristallen, die door hun structuur in staat zijn om in zich voortdurend kleine stroompjes elektriciteit te ontvangen, straling af te geven enz.. Stel nu, dat een samenstel van deze kristallen, als organisch geheel binnen zich besloten, al deze verschijnselen zelf zou kunnen wekken. Dan krijgen we hier te maken met iets, dat ook een levend wezen kan worden. Denksystemen zouden moeten worden opgebouwd op straling. De vastheid van vorm,

zou onverschilligheid voor de omgeving impliceren. Een dergelijke wereld is voor de mens zelfs in gedachten niet te benaderen. Zou hij op een dergelijke wereld komen, dan zou misschien de straling als wapen tegen hem gebruikt worden: of zou een eenvoudige poging tot mededeling zich als een dodende straal kunnen openbaren. Toch komen dergelijke volkeren voor.

Ik wil dan nog niet wijzen op het feit, dat bepaalde gewassen zelve groepspersoonlijkheden kunnen vertonen. Het zou te complex zijn om u dit allemaal duidelijk te maken. Het zij u voldoende, dat ik hier constateer dat er een soort wier bestaat op een betrekkelijk ver weg gelegen planeet, in het sterrenbeeld de Zwaan, waarbij een soort rattenkoning wordt gevormd van wieren en algen. Als er een voldoende omvang is bereikt, gaat dit gehele wier als een soort drijvend eilandje reageren, maar kent daarbij ook door de variëteiten, die erin voorkomen, zintuiglijke vermogens en kan op den duur groeien tot een bewust leven, ofschoon het proces zeer langzaam gaat. Een dergelijke wereld is voor u niet denkbaar.

Wanneer ik u dan verder nog zou moeten vertellen over vogelachtigen: d.w.z. vliegende wezens, die in staat zijn om te denken, een maatschappij te vormen, vleermuisachtigen. Wanneer ik u moet vertellen, dat er wezens zijn, die zich alleen voeden met b.v. ruwe metalen of ertsen beter gezegd: en anderen die alleen kunnen leven van het leven van anderen, een soort vampirisme: dan zult u wel begrijpen, dat de wereld van de vreemde levensvormen de mens voor onnoemelijke problemen gaat stellen op het ogenblik, dat hij zijn eigen wereld ontwaast, zonder eerst een zeer grote en diepe geestelijke rijpheid te hebben bereikt. Het zal ook duidelijk zijn, dat zo er - laat ons de stelling eens een keer aannemen - een interstellair federatie mogelijk zou zijn met interstellair verkeer en deze zo dicht aan de rand van het Melkwegstelsel zou zijn gelegen, dat ook uw aarde in haar terrein zou vallen, dan zult u begrijpen dat zij zich genoopt zou zien om de mensheid te isoleren. De mensheid zou niet aanvaardbaar zijn.

Let wel, ik stel niet dat dit waar is. Dergelijke federaties kunnen voorkomen, maar dan moet u veel dichter in de kern van het Melkwegstelsel doordringen, waar sterren en planeten in verhouding zeer dicht bij elkaar staan en afstanden, zoals u die hier kent, eigenlijk zelfs gehele rijken zouden kunnen omvatten. Er zijn zelfs omstandigheden, waarbij een vlucht als van hier tot Antares drie á vier sterren met planeten zou kunnen beroeren. Antares is een voor de mens nog bereikbare ster: tenminste als hij zijn neutronenaandrijving ontwikkeld en daarbij magnetische aandrijving en magnetisch zeilen leert. Het is niet verwonderlijk, dat de mens met dergelijke wezens nog geen contact heeft gehad. Verwonderlijker is het ongetwijfeld, dat hij nog niet heeft geleerd, dat ook zijn eigen wereld vreemde en voor de mens niet kenbare of niet begrepen levensvormen kan bevatten. En toch vinden wij ook op aarde verschillende vreemde levensvormen, die de mens wel eens in een sprookje laat optreden en waar hij soms wel eens iets over schijnt te weten, maar die voor zijn praktisch leven niet bestaan en waarmee hijzelf nooit tot contact komt.

Allereerst wil ik dan eens wijzen op het idee van de djinn. Djinn en djinni zijn de voorstellingen van een eigenaardig ras. Een ras, dat bestaan zou kunnen hebben in de tijd dat b.v. de sauriërs begonnen zich te ontwikkelen. Let wel, later zijn hieraan wat menselijke eigenschappen toegevoegd en vooral de meer westerse illustrators hebben er op den duur een soort monstrueuze reuzen uit gemaakt. Maar de oorspronkelijke beschrijvingen schetst een djinn als volgt: Hij heeft een slangachtige staart, hij heeft handen en voeten, die - in verhouding tot zijn lichaam - betrekkelijk kort zijn: hij heeft geen nek, zijn schedel is groot en kaal en draagt een kam. Als wij dit eens ontledend, dan zouden we hier dus eigenlijk te maken kunnen hebben met iets, dat lijkt op een gevleugeld reptiel. Dat die djinni zouden voorkomen, zou logisch zijn, Maar er is nooit iets van hen gevonden op deze wereld.

Stellen we nu eens, dat ze niet bestaan in een volkomen gelijke materiedichtheid als de mens, dan wordt het iets anders. Dan zouden ze dus kunnen bestaan als doorzichtige wezens. Dan wordt ook het verhaal van de gaswolk, waaruit zich de gestalte ontwikkelt, begrijpelijker. Dan zou een djinn de vormuitdrukking zijn van een wezen, dat gewoonlijk zo goed als onzichtbaar is. Let wel, ik zeg niet dat de djinni, zoals ze in sprookjes bestaan, feiten zijn. Ik wijs u alleen op de waarschijnlijkheid, dat zo iets zou kunnen bestaan.

Dan gaan we verder. Elfen. Elfen leven in bloemen, zegt men. Maar vraag u eens af, of een bloem - als u haar beschouwt op een andere manier, b.v. door middel van infrarode of ultraviolette stralen, dus waarnemingsgebieden die buiten het normale menselijke gezichtsvermogen liggen - ons dan ook iets toont? Het eigenaardige is, dat ze bij infrarood

betrekkelijk weinig reageren, maar dat ze bij belichting met ultraviolet een soort spindelachtig geval te zien geven, een soort weversschuitje Een weversschuitje, dat schijnt te vibreren. Men moet dan betrekkelijk ver gaan, dat geef ik toe. En men kan dit dan ongetwijfeld op den duur verklaren door te zeggen, dat er net toevallig actieve stoffen door de plant zijn opgenomen. Maar het komt in het Al voor.

Wanneer u een elf in een bloem wilt laten wonen, dan zou u ook kunnen zeggen: In sommige planten kan onder omstandigheden een zodanige krachtconcentratie ontstaan, dat daarin een denkend wezen woont: dus een denken dat verre dat van de plant overtreft. De gedachte aan salamanders - en nu bedoel ik hiermee niet die ongezeglijke jongetjes of die mooie hagedisachtige wezentjes, maar de vuurgeesten - doet wat vreemder aan. Maar zou het misschien mogelijk zijn, dat juist de bij verbranding ontstane gassen voor een bepaalde levensvorm vol doende energie afgeven? Dan zouden ook hier - zeker onder bepaalde omstandigheden - een soort wezens kunnen optreden, die misschien kunnen denken.

Men spreekt over luchtgeesten. Voor een mens niet voorstelbaar. Maar stel nu eens dat de lucht die in zich - vooral op grotere hoogte - een vaste richting van stroming pleegt te hebben, een vaste baan van stroming, in zich energieën draagt, waardoor die fijne luchtatomen als een soort voortdurend hernieuwend lichaam gebruikt zouden kunnen worden. Dan zouden luchtgeesten mogelijk zijn. Er zijn op aarde onnoemelijk veel verhalen over spoken en over feeën, over het kleine volk, over tovenaars en geesten, over fabelwezens als draken, waarvan men nooit precies heeft kunnen verklaren, waarom ze zo'n eigenaardige associatie vormen tussen wezens, die we terug kunnen voeren tot de periode van de sauriërs - ofschoon hun vorm dan eerder die van waterwezens nabij komt dan van landwezens - maar die gepaard gaan met verschijnselen als vuurspuwen e.d..

Laat ons nu eens stellen, dat in de aardatmosfeer en in de aardkorst wezens kunnen leven, wier lichaam een andere structurele dichtheid heeft dan de uwe. Dat is toch aanvaardbaar zou ik zeggen. Dan zouden dergelijke wezens een volledig eigen beschaving kunnen hebben. Voor hen zouden mensen niet waarneembaar zijn: of slechts als een soort obstructie of hinderpaal. Het is zelfs zeer waarschijnlijk, dat er dergelijke levensvormen bestaan. Als ik dit zeg, mag ik stellen, dat volgens het geestelijk standpunt wel degelijk zeer vele voor u vreemde levensvormen zich op aarde ophouden en dat vele daarvan zich binden aan het leven van bepaalde planten en bomen: andere zich binden aan de elementen: sommige a.h.w. parasiteren op het leven van b.v. scholen vissen. Overall is leven en het merendeel van dit leven heeft een denkvermogen, dat groter is dan een mens aanneemt. We hebben nu alleen maar gesproken over de scheiding, die ligt in de dichtheid van de vorm. Maar stelt u zich ook nog eens voor, dat er een wezen zou zijn - al is het maar een mens - die volgens zichzelf normaal leeft, terwijl elke 100 jaar van uw tijd voor deze mens een half uur zou duren. Dan zou dit wezen voor u een soort standbeeld lijken, dat zich, soms op onredelijke wijze verplaatst. En die verplaatsing zou voor u waarschijnlijk nog komen als een schok ook, ofschoon deze voor het wezen zelf volkomen vloeiend zou zijn.

Is het u nu misschien mogelijk te denken aan wezens, die leven in wat u vaste materie noemt, zonder dat deze materie in feite geheel vast is? Zij doet zich aan u voor als vast door een groot verschil in de tijdsbeleving. Dan is het mogelijk, dat er tussen de vele stenen, die dood zijn er een steen is, die leeft. 't Is mogelijk dat iets, wat u voor een heuvel houdt, in feite een wezen is. Het klinkt alweer wat eigenaardig. Toch kan ik u verzekeren, dat op aarde de tijdsbeleving van de daar levende wezens en entiteiten uiteen loopt: b.v. 1 minuut mensentijd is 6 à 7 uur (meer niet) voor de ander: tot ongeveer 800 jaar mensentijd is 3 minuten in de andere beleving. Waar deze grote verschillen in levensritmen en levensfrequenties voorkomen, zullen voor de mens vele levensvormen en -mogelijkheden ongekend blijven. Zolang deze levensvormen t.o.v. de mens betrekkelijk primitief zijn, heeft dat niet veel te betekenen. Maar op het ogenblik dat een dergelijke - in trage tijd levende - vorm een intelligentie bereikt gelijk aan die van de mens, dan wordt het nog een vraag, of de mens niet plotseling gekweld wordt door onverklaarbare verschijnselen, die periodiek maar met grote tussenpozen optreden, omdat hij de oorzaak daarvan ooit kan vinden. Er zijn op aarde vele vreemde levensvormen en er zijn meer vormen van hoger bewustzijn dan alleen het menselijke. Tot op dit ogenblik bestaat tussen deze vormen van bewustzijn een grens, hetzij van tijd ofwel van dichtheid. Zouden deze grenzen ooit worden opgeheven, dan zou ongetwijfeld deze wereld zich weer voor een groot aantal problemen en waarschijnlijk strijd zien geplaatst. Want - zoals reeds is

gezegd - de mens is niet in staat om zich precies aan te passen aan een leven en denken, dat hem volledig vreemd is. En hij ziet in alles, wat zich niet naar zijn normen voegt, al zeer snel een vijand, die moet worden bestreden.

Ook hier moet ik zeggen, dat de vele vreemde levensvormen, die in het AI bestaan, voor de mens een grote geestelijke rijping noodzakelijk maken. Alleen zó zal hij - zeker nu zijn eigen proeven hen langzaam maar zeker in contact zullen brengen met de ruimte - op den duur voorbereid moeten zijn op alles, wat hij ontmoet.

Ten laatste wil ik nog wijzen op deze microscopisch kleine wezens, die u over het algemeen onder schimmels, bacteriën e.d. rangschikt.

Er zijn daaronder tot op heden weinige, die ook maar iets hebben dat aan een bewustzijn grenst. Toch komen ook hier reeds meer complexe vormen voor - meestal zijn dit dus eigenlijk schimmelculturen - die een begin van denken vertonen. Zolang een hoger denken daar tegenover staat, kan er sprake zijn van een symbiose: d.w.z. van een wederkerige samenwerking, waardoor beide elkaar helpen in leven te blijven. Ongetwijfeld zou deze te bereiken zijn, maar dan zou het menselijk denken zo sterk en actief moeten zijn, dat het tot in de kleine wereld doordringt. Tot op heden is dit zeker niet het geval. Met een enkele uitzondering. Ik wil hier n.l. wijzen op het eigenaardige verschijnsel, dat enkele mensen - het zijn er op de hele wereld misschien maar een stuk of acht, negen, en dat bij het grote bevolkingsaantal op het ogenblik - in staat zijn alleen door concentratie, of zoals zij het noemen door "kijken" een bepaalde plaats praktisch te steriliseren. Zij kunnen daardoor zeker alle grotere bacterievormen eenvoudig doden. Het is een straling, die van het "ik" uitgaat. Iets dergelijks zou de mens ongetwijfeld ook van pas kunnen komen bij zijn strijd tegen de steeds sterker muterende kleinste levende wezens, die juist in deze steeds sneller wordende mutatie, soms ook de mogelijkheid kunnen krijgen tot een beperkt bewustzijn.

En nu wil ik het onderwerp gaan besluiten, want ik meen althans het belangrijkste te hebben aangesneden, door er nog een soort appendix aan toe te voegen.

U zult begrijpen, waarde vrienden, dat het zich baseren op wat de stem van Venus, van Mars en anderen u mededelen, zonder dat men over een juiste interpretatie- en vertalingsmogelijkheid daarvan beschikt, nimmer zinrijk kan zijn voor de mens op aarde. Elke poging om daaraan menselijke zin verlenen moet - door de grote verschillen, die ongetwijfeld bestaan en die zelfs zouden bestaan bij afstammelingen van de mens, die lange tijd in een vreemde omgeving hebben geleefd - alleen maar misleidend zijn. Laat u a.u.b. niet te veel verleiden om menselijke motieven toe te kennen en menselijke interpretatie te geven aan al hetgeen u eventueel telepathisch of zelfs direct, desnoods door een landing van "vliegende schotels" e.d. zal worden medegedeeld. Het verschil is te groot. Een begrip is niet onmiddellijk mogelijk en kan eerst groeien, als beide partijen elkanders beschavingsvormen en vooral de essentiële waarde daarvan leren begrijpen. Realiseer u zeer wel, dat het goed is en te dromen over alle vreemde levensvormen. Maar dat hij een dwaas is, die voortdurend gaat denken over mogelijke vrienden of vijanden, zonder zich eerst gereed te maken hen te ontvangen. Veel van hetgeen ik u vanavond heb verteld, zal in de komende duizenden jaren wel eens worden ontdekt. U heeft er als feit weinig aan. Maar de mentaliteit, die nodig is - niet alleen om de ruimte te veroveren maar ook om uw eigen wereld werkelijk te leren kennen - kan nu wél worden verworven. Een ieder, die zich aan de ruimtevaart wil wijden of zich daarvoor interesseert, zal ongeacht al het technische, dat erbij te pas komt, in de eerste plaats moeten zoeken naar een versterking van eigen menselijke waarden en vooral naar een zodanige ruimheid van begrip en opvatting, dat hij andere maatstaven dan de zijne tijdelijk kan aanvaarden en hanteren, tot hij de kern ervan heeft gevonden.

Waar dit ook geldt voor een groot deel van uw contacten met de geest, die - niet stoffelijk zijnde, doch vaak mens geweest zijnde - dicht bij u staat dan menig vreemde levensvorm, wil ik u verder aanraden: Leer het verschil ook beseffen tussen uw eigen wereld en elke andere wereld: of het de wereld is van de dieren, die met u in huis leven, de planten die u verzorgt, die in uw tuin staan, of van geesten, geestelijke krachten, leiders, zich manifesterende vermogens, leer beseffen wat het verschil is. Want slechts wie beseft, waarin hij verschilt van anderen, kan zichzelf leren kennen en daardoor ook kennis van anderen verwerven.

Zolang u aan alles menselijke beweegredenen, gedachten en reacties toeschrijft, vervalst u niet slechts uw eigen wereld, maar maakt u het zichzelf moeilijker - zo al mogelijk - om op een juiste en aanvaardbare basis in contact te komen met elk ander leven. Zeker dus ook met vreemde levensvormen, die een aan uw bewustzijn gelijk, ja, zelfs hoger denkvermogen bezitten.

DISCUSSIE

- ❖ *Over de vormvoorstelling, die sommige mensen hebben van Mars- en Venusmensen, zei u: "Waarschijnlijk zijn ze niet." Nu rijst de vraag: daar als geest niet beperkt wordt door ruimte of tijd, kunt u zich toch ter plaatse van de ware toestand op de hoogte stellen. Waarom spreekt u dan van "waarschijnlijk"?*

Omdat ik mijn betoog gaarne zo redelijk mogelijk opbouw en daarbij niet uitga van datgene wat wij als geest weten, maar in de eerste plaats wel van datgene wat voor de mens aanvaardbaar en redelijk is. Ik kan hieraan toevoegen, dat de levensvormen zelfs van Mars zowel als Venus geheel vreemd zijn aan de menselijke voorstellingen en dus niet behoren tot datgene wat men menselijke vorm zou noemen. De wezens, die daar leven en een mensachtige vorm hebben, zijn - zoals ik zei en u ook terug zult kunnen vinden in verschillende andere brochures - wezens, die niet komen uit dit zonnestelsel, maar die daar een basis hebben. De reden waarom, de wijze waarop is vroeger omschreven. Ik hoop, dat ik daaraan mag refereren.

- ❖ *Kunnen wij besluiten, dat er op de grote buitenplaneten van ons zonnestelsel levensvormen bestaan? Zo ja, leven deze in gemeenschap en is hun gemiddeld bewustzijnspeil zo, dat zij zich ook met andere bewustzijnsvormen bezighouden?*

Zover mij bekend is - ik moet hier dus met een voorbehoud spreken - zijn er op de buitenste planeten drie verschillende levensvormen, waarvan één zeer klein, beide andere van gemiddelde grootte: dus als de mens of iets groter. Deze vormen zijn over het algemeen geestelijk gezien van een redelijk gehalte, ofschoon de twee grotere vormen geen gemeenschapsleven kennen zoals u dat kunt, maar wel zeer sterke onderlinge contacten weten te onderhouden. Dat zij zich bezig zouden houden met andere levensvormen betwijfel ik, daar zij - naar ik meen - hieraan ontgroeid zijn en zich voorlopig bezighouden met een beter kennen van hun eigen wereld en hun eigen wezen.

- ❖ *Hebben zij een bewustzijn dat enigszins te vergelijken is met het onze?*

Uit een geestelijk standpunt gezien, ja. En dan kunnen we zeggen, dat degenen, die op Uranus leven, reeds iets verder zijn dan de mens. Maar uit een materieel standpunt gezien is er een zo groot verschil, dat het zeer moeilijk is hier een vergelijking te maken en ik zou willen zeggen: Het verschil is te groot om op redelijke wijze een vergelijking met het huidig menselijk denken te kunnen maken.

- ❖ *Dus mag ik verder stellen, dat als ze zijn overleden en dus hun stoffelijke omhulsels hun voertuigen geen rol meer spelen, dat zij dan contact kunnen hebben met menselijke bewustzijnen van dezelfde graad?*

Dit is ongetwijfeld in bepaalde geestelijke sferen mogelijk. Vooral daar waar men zich boven de vormenwereld bevindt, is er geen verschil tussen bewustzijnsvormen, of die van deze of gene planeet komen. Contact is dus geheel normaal waar. Ik wil erbij voegen, dat men zich over het algemeen bij afdaling bij voorkeur houdt aan de eigen vormwerelden, omdat men - reagerend en bouwend op vroegere stoffelijke ervaringen - daarin gemakkelijker en beter werkzaam kan zijn, dan b.v. in een andere wereld. Het is dus zuiver een kwestie van in het "ik" aanwezig vormbewustzijn en een persoonlijkheidsopbouw, die dus geheel aan de laatste vorm beantwoordt.

- ❖ *Bij uw betoog meen ik opgemerkt te hebben, dat enige stellingen nog de vorm van een synthese hebben en andere berusten op waargenomen wezens, vormen en toestanden. Kunt u deze, geheel van de mens verschillende, vormen toch onderkennen en éér communicatie mee hebben? Welke invloeden ondergaan wij daarbij onbewust in de geestelijke bewustwording?*

Ja. Allereerst moet ik opmerken, dat zodra wij komen boven een vormbewustzijn er sprake is van een soort denkwereld, die niet meer aan vormnormen is gebonden en dus een geheel andere taal gebruikt - zo al over taal mag worden gesproken. Hier is een direct contact, zoals reeds is gesteld, tussen alle werelden mogelijk. Maar het houdt ook in, dat alle wezens, die nog niet een dergelijk bewustzijn hebben bereikt, geen deel kunnen hebben aan een direct contact daarmee. Verder kan worden opgemerkt, dat de beïnvloeding van b.v. uw wereld praktisch alleen zou kunnen geschieden van uit een vormloze lichtende wereld, waarbij de invloed te algemeen is om in het menselijk denken direct kenbaar te zijn, tenzij als een telepathische beïnvloeding, maar dan door denkende wezens en wel door geconcentreerde pogingen, waarschijnlijk in massa voortgebracht. Ten opzichte van degenen, die op het ogenblik als gasten of inwoners op uw beide naburige planeten vertoeven, kan worden gezegd dat zij inderdaad pogingen doen om telepathisch contact op te nemen met de Aarde en wel omdat over het algemeen één persoon, die zeer bekwaam is, op een groep van vier à vijf, voldoende is om dit contact tot stand te brengen. Waar deze contacten echter in het onderbewustzijn over het algemeen weinig waarden aanspreken die de mens zelf kent, betwijfel ik, of er sprake is van een directe beïnvloeding van het uiterlijk leven van de mens en meen ik, dat in de eerste plaats zijn innerlijk leven - en daarnaast ook zijn filosofie (dus zijn immaterieel denken) - beïnvloed kan worden.

❖ *Heb ik het goed begrepen, dat de communicatie in die wereld, welke boven de vormen uitgaat, geen beelddenken meer kan zijn?*

Nee, zij is geen beelddenken. U zou het stoffelijk misschien het best kunnen vertalen door te zeggen: gedeelde emotie. Maar u zult wel begrijpen dat ook dit te onvolmaakt is, omdat emotie voor de mens nu eenmaal meestal geen beheersbare en dus kenbare factor is: voor de hogere geest is dit wel zo.

❖ *En dus een communicatie uit die wereld (zoals u zei: een groep van vier of vijf) zou dus ook geen beelddenken kunnen zijn?*

Pardon. Correctie. Ik heb gezegd: stoffelijke vormen, die telepathisch uitzenden en wel geconcentreerd. Waarbij dus wel degelijk sprake is van een beelddenken. Een beelddenken, dat in de stof vertaald wordt in beelden, die natuurlijk nimmer geheel juist zijn, wegens de geheel verschillende achtergronden van persoonlijk beleven, die aan het beeld - dat in gedachte wordt uitgezonden - ten grondslag liggen.

❖ *Dus de berichten die uit Engeland en elders komen, dat zij met stations X of Y van die en die planeet telepathisch contact hebben, kunnen, na hetgeen we vanavond gehoord hebben, naar het rijk der fabelen worden verwezen?*

Over het algemeen wel ja! En als er al sprake is van een contact, dan zullen de vertalingen die men maakt (dus de weergave van wat wordt ontvangen) over het algemeen zo sterk aan het menselijk denken gebonden zijn, dat door de grote incorrectie daarvan met de onjuistheden, die erin optreden, de mededelingen toch naar een zeer beperkte waarde kunnen hebben. Ik wil u er echter op wijzen, dat we ook in de bijbel verschillende malen gegevens vinden, die ons zeer sterk doen denken aan het optreden van ruimtevaarders en al wat erbij behoort. Dus wanneer u zich de moeite getroost dit na te gaan, zijn er tenminste in het Oude Testament zes verschillende voorbeelden te vinden van profeten of van waarnemingen of van visioenen, die vertaald in moderne en technische termen - aannemende dus dat degene, die ze zag, te primitief was om hetgeen hij overigens getrouw beschrijft te ontleden - ons eerder doen denken aan landingen uit de ruimte dan aan iets anders.

❖ *Maar als deze boodschappen afkomstig zijn van die wezens, die dus niet oorspronkelijk op Mars of Venus thuishoorden maar daar als kolonisten waren van een ander deel van het heelal en die dus wel min of meer een menselijke vorm zouden hebben, zouden die dan wel eenzelfde soort beelddenken kunnen projecteren?*

Uit hetgeen ik heb gezegd volgt reeds, dat dit niet het geval is. Anders zou ik dit voorbehoud bij de beantwoording van de vorige vraag niet hebben gemaakt. Een gelijkheid in vorm betekent nog niet een gelijkheid in denken. De gelijkheid van handelingsmogelijkheid impliceert nog niet een gelijkheid van moreel inzicht, van ethiek, van filosofieën wat erbij behoort en dus zal de vertaling van deze beelden in menselijke termen nimmer geheel juist kunnen zijn.

❖ *Aannemende, dat de door u beschreven levensvormen eveneens het stoffelijke bestaan verwisselen met het leven in de sferen, trekt het mijn aandacht dat zowel in de literatuur*

als in de beschrijvingen, welke ons van uw zijde worden gegeven, nimmer melding wordt gemaakt van hun aanwezigheid aldaar. Is dit het gevolg van het feit, dat hun en onze gedachtenbeelden zo geheel anders zijn, waardoor wij elkaar niet opmerken in de sferen, waar alle verschijningsvormen op denken berusten? Of kan het zijn, dat eerst in de hogere sferen, waar het ego-begrip taant, de realisatie plaats heeft?

Ten dele is deze vraag reeds beantwoord. Het volgende zij opgemerkt: Zelfs verschillende rassen leven door hun verschillende voorstelling van hemelwereld, heel vaak in de sferen - vooral in de vormkennende sferen - gescheiden. Er is een groot verschil tussen b.v. een christelijke hemelvoorstelling - die inderdaad door de geest onder omstandigheden kan worden beleefd - en b.v. de lotusvijvers van de Boeddhisten en de Hindoes. Toch komen deze sferen inderdaad voor en zij kunnen op gelijk niveau liggen, zonder elkaar te beroeren. U zult begrijpen, dat waar in een vreemde wereld een totaal ander denken en andere voorstellingen van leven in het hiernamaals bestaan, in de lagere en vormkennende sferen scheiding wel noodzakelijk is en in vele gevallen - zo men al deze andere wezens zou waarnemen als menselijke geesten, of omgekeerd, een geest van een andere planeet een menselijke gedachtesfeer daar zou waarnemen - men deze eerder zou beschouwen als een soort visioen dan als een werkelijkheid. Verder blijkt reeds uit de beantwoording van voorgaande vragen, dat zodra het vormbewustzijn ophoudt, daarvoor in de plaats een intenser beleven van de goddelijke werkelijkheid komt en contacten mogelijk zijn.

❖ *Kunt u mij zeggen, of er trollen bestaan en of ze ook behoren tot vreemde levensvormen?*

Trollen, dat is eigenlijk een omschrijving van bepaalde aardgeesten. Een trol wordt gezien als de bewoner van vooral rotslandschappen en wordt speciaal beschreven daar, waar wij primaire graniet- en basaltvorming aantreffen. De trol als zodanig zou dus kunnen worden gezien als een omschrijving van bepaalde bergwezens, bezielde wezens, die op den duur een bepaalde plaats veroverden in de mythologie en wel voornamelijk in de noordelijke landen. Als ik u echter mag wijzen op de vergelijking, die mogelijk is tussen de trollen b.v. van Noorwegen, Zweden en IJsland met de z.g. "ogres", de spookgestalten, die wij vooral in het noorden van Schotland vinden en ook op de eilanden als Hebriden enz., dan zal u wel blijken dat er vele verschillende namen en geschiedenissen verbonden zijn aan wezens, die bij ontleding klaarblijkelijk ongeveer gelijke geaardheid hebben. Op grond daarvan zou dus kunnen worden geantwoord: inderdaad, trollen zijn een menselijke afleiding in de fabelwereld, dus van bestaande bewustzijnsvormen op aarde, die echter in andere landen - laat ik het er even bij zeggen - onder andere namen bekend zijn en ook enigszins andere eigenschappen schijnen te bezitten. Bepaalde gedragsregels zijn ongeveer gelijk.

❖ *Hoe zijn die oude Noren, Denen en IJslanders er achter gekomen, dat die wezens bestaan?*

Naarmate men dichter bij de natuur leeft en dus meer in harmonie is met de natuur, is men gevoeliger voor het optreden van deze vreemde levensvormen op aarde, men erkent ze gemakkelijker en komt vlugger tot het vormen van beelden, die echter - eveneens wegens de eenvoudige opvattingen en denkwijzen - zeer snel overgaan tot generalisaties en zo een type scheppen, dat misschien voor enkele maar lang niet voor al die krachten geheel van toepassing is.

❖ *Behoort dit tot visuele of telepathische waarneming? Of tot beide?*

Over het algemeen kan men zeggen dat hier telepathische, helderziende en zelfs in enkele gevallen directe waarnemingen een rol spelen. U moet goed begrijpen, dat de voorstellingen die een volk zich maakt van b.v. elfen, dwergen, trollen, gnomen, saters enz. in feite berusten op een samenvoeging van zeer veel verschillende verhalen en waarnemingen, waarvan althans een gedeelte, volledig waar was. Het is dus altijd een samengesteld beeld, dat wordt ontworpen. De waarnemingen kunnen geheel verschillend zijn, maar als we rekening houden met wat b.v. op het ogenblik nog bij primitieve volkeren het geval is mogen we wel stellen, dat de eerste beïnvloedingen emotioneel zijn - in zekere mate telepathisch - en aanleiding geven tot bepaalde vereringen, rituelen, offers e.d., die op hun beurt verdere manifestaties tot gevolg hebben, waarbij dan het visuele element mede een rol kan spelen.

❖ *U sprak over wezens, gebouwd op temperatuursverschillen. Kunt u dat met een voorbeeld enigszins verduidelijken?*

Nu, heel moeilijk. Maar ik zal proberen het duidelijk te maken. Alle leven is gebaseerd op een omzetting, waardoor zowel spanningen als energiever verschillen optreden en door een egalisatie van deze energiever verschillen of een isolatie van een hoog energiegehalte t.o.v. een laag

energiegehalte o.m. denken, actie en reactie mogelijk zijn. Tot zover aanvaardbaar? Hieruit volgt, dat als ik een wezen heb dat aan één kant warmte- of infrarode straling in sterke mate opneemt, deze verder inwendig langs bepaalde kanalen transporteert en opslaat en aan de andere kant die straling in beperkte maar gerichte mate afgeeft, wij te maken hebben met een wezen, dat inderdaad in staat zou zijn alleen op warmtestraling te leven, zonder dat hierbij bepaalde organische processen of denkprocessen onmogelijk zijn. Ik hoop met dit - overigens beperkte en niet geheel juiste - voorbeeld u althans een voorstelling te hebben gegeven van de bestaansmogelijkheid van zulk een levensvorm.

- ❖ *Het is mogelijk de trillingen, die onze hersenen uitzenden te meten met instrumenten. Moeten wij aannemen, dat de "denkende wezens" in geheel andere vorm dan die wij kennen ook uitzenden en zo ja, is het dan mogelijk voor de mens deze zendingen op te vangen en eventueel te verwerken en te begrijpen?*

Theoretisch althans, ja. Maar we zullen er wel rekening mee moeten houden, dat de denkfrequenties, dus de trillingen waarin het gedachtebeeld optreedt, zeer kunnen verschillen. Vergelijkenderwijs gesproken dus, zou de scala die men moet afzoeken om een gedachtebeeld te vinden - aangenomen dat men een zelfde signaal, een registratie met behulp van een encefalogram kan bereiken - zou dan moeten lopen van de zeer korte golven tot de zeer lange golven toe: of van golflengten van ongeveer 1 cm. tot ongeveer 500. m toe. Is men in staat deze schaal geheel af te tasten, dan zal inderdaad de uitstraling van de gedachte nog wel zover gelijk zijn, dat een afleesbaarheid en op den duur misschien een vertalingsmogelijkheid zal ontstaan. Ik meen echter, dat de encephalograph en soortgelijke instrumenten op den duur uitgeschakeld kunnen worden, omdat de mens door beheersing van zijn eigen denkvermogens en vergroting van zijn receptiviteit over het algemeen ook zeer verschillende denkstralingen kan ontvangen, gaande van de zeer eenvoudige en trage van b.v. een oude boom tot de zeer snelle van kortlevende insecten toe. Deze gevoeligheid kan inderdaad bestaan en er zijn mensen, die in staat zijn zo in zich op te wekken. De menselijke vermogens lijken mij dus beter en zeker minder complex en gemakkelijker te vervoeren dan een technisch vervangingsmiddel.

- ❖ *Er is een groep, die zich bezighoudt met het verspreiden van interplanetaire bulletins. Is dit nu alles bedrog of denkt het medium werkelijk deze berichten te ontvangen en bonafide te handelen?*

Als u een bepaald medium had genoemd, zou het mij erg moeilijk zijn, gevallen te antwoorden, omdat dit dan eigenlijk een persoonlijke vraag zou zijn. Maar ik kan u dit vertellen: Er zijn op aarde op het ogenblik een zeventigtal punten, waaruit dergelijke bulletins worden verspreid. Daarvan kan worden aangenomen, dat niet meer dan tien volledig bonafide zijn: de andere exploiteren iets of passen iets aan. In enkele gevallen is er zelfs geen sprake van een werkelijke ontvangst maar alleen van fantasie. Dit geldt o.a. voor één persoon in Engeland (er zijn er twee, die wel iets ontvangen maar het vaak wat versieren) terwijl in Duitsland op het ogenblik één persoon zit, waarvan eveneens de ontvangst redelijk kan worden geacht. Een persoon in Frankrijk - midden Frankrijk ongeveer - maakt op het ogenblik ook zo'n fase door: ontvangt inderdaad boodschappen, maar zoals bij alle anderen: de interpretatie ervan is zeer onvolledig, terwijl de belangstelling eenmaal gericht op het interplanetaire vaak wordt misvormd door het lezen van science fiction verhalen: extrapolaties omtrent mogelijkheden etc., wat dus een verkeerde uitleg nog veel sterker bevordert. De betrouwbaarheid van dergelijke bulletins mag dus in de beste gevallen niet hoger worden aangeslagen dan 50/50. De rest is altijd menselijke interpretatie en het is heel moeilijk om uit te maken wat wel en wat niet werkelijk is ontvangen. Dientengevolge zou ik u de raad willen geven, zo u zich daarmee bezighoudt, altijd met groot voorbehoud kennis te nemen van hetgeen u van een andere planeet of wereld wordt medegedeeld. Dat is de beste raad, die ik u kan geven.

- ❖ *Bemoeien de ongeziene wezens als luchtgeesten, watergeesten, vuur- en aardgeesten zich ook met de mens en in welke zin? Is het juist, dat iemand die b.v. onder een vuurteken is geboren ook sympathiek geacht wordt door de salamanders?*

Nee. Dat laatste is niet zeker. Waarschijnlijk zal hij er zelf wel een zijn! Maar dat heeft met deze sympathie niets te maken. U moet goed begrijpen, dat de astrologische tekens niets te maken hebben met het al dan niet mogelijk in contact zijn met dergelijke wezens op aarde. Er is daar eerder sprake van een zekere eenheid van denken. Waarneming van dergelijke wezens uit geschiedt immers in verband met de menselijke gedachte, waarbij vooral menselijke

behoefte en menselijk geluk een zeer sterke aantrekkingsfactor kunnen vormen. Gedachte-uitstralingen zijn over het algemeen voor hen afleesbaar, waarbij de luchtgeest het scherpst ontvankelijk is en over het algemeen de menselijke gedachtestroming het snelst verwerkt. In vele gevallen zal de mens echter door dergelijke wezens eerder als een imbeciel of hinderpaal worden ervaren dan als een soort gelikdenkend wezen. Wat begrijpelijk is, want in hun eigen veel vrijere en vooral lichamelijk minder beperkte wereld zijn een groot gedeelte van de verlangens, voorstellingen en interessen van de menselijke wereld niet voorstelbaar. Wat betreft de harmonie met bepaalde soorten wezens, deze liggen eerder in de toon waarin men denkt, de gevoelsachtergrond van het menselijk denken, dan in zijn directe lichamelijke afstemming (astrologisch dan) van een teken dat lucht-, water-, vuur- of aardteken is. Dit laatste is afgeleid van elementen. Maar niet van de elementen, zoals u ze kent, dus die hier op aarde bestaan. Men zag n.l. vroeger lucht, vuur, water en aarde tezamen met ether als de vijf elementen, waaruit de kosmos is opgebouwd, zodat dergelijke aanduidingen eerder aangeven een harmonie voor een bepaald deel van het kosmisch zijn, dan voor wezens die in een bepaald stoffelijk element leven.

- ❖ *Houdt de ontwikkeling van het bewustzijn van deze andere levensvormen gelijke tred met die van de aardse mens? Hun ervaringen in het methaan, de dikke soep of het metaal, waarin zij leven zullen toch wel geheel anders zijn, dan die van de materie, waarin wij verkeren?*

Inderdaad. Het is dan ook niet mogelijk te zeggen, dat het bewustzijn gelijke tred houdt. Trouwens het zou voor vele van die wezens een erg sombere toestand worden. Want juist degenen, die leven in werelden met geheel andere omstandigheden dan de uwe, waardoor de aandacht veel meer valt op het eigen "ik", dan op dat "ik" in zijn contact met de wereld, kunnen onderomstandigheden veel sneller, veel juister en veel edeler denken, veel reiner denken ook, dan de doorsnee-mens. Het gevolg is, dat hun geestelijke vooruitgang aanmerkelijk sneller is en dat de beperkte mogelijkheden van b.v. uitvindingen de stoffelijke verwerkelijking, waar het gaat om de grote vernieuwingen, bij hen sneller zullen totstandkomen, terwijl daarentegen processen als de toepassing van dergelijke gevonden stellingen e.d. over het algemeen langzamer verlopen dan op aarde het geval is. U moet er rekening mee houden, dat elk volk, dat in de sterren woont, elke soort van vreemde wezens, een eigen tempo van ontwikkeling heeft, dat over het algemeen met dat van de mensen verschilt. Ik wil u er echter op wijzen, dat ook de mensheid periodiek traag en periodiek snel is: nu eens op materieel dan weer op geestelijk terrein. Dit alles kan in een golflijn worden uitgedrukt, waardoor men bepaalde perioden kan vaststellen met een versnelling in materiële of in geestelijke ontwikkeling of een vertraging. Als u dit nagaat, dan zult u het met mij eens zijn, dat - waar dit zelfs binnen de mensheid varieert - het trekken van parallellen met andere wezens helemaal gevaarlijk wordt.

- ❖ *Vuurgeesten. Leven en sterven zij met de vlammen? Wat is het doel van zo'n flitsachtig bestaan?*

Het is een verkeerde voorstelling, dat zij leven met de vlammen. De vlammen zijn een proces van vertering of het resultaat van een oxidatieproces, waarbij warmte ontstaat, dus gloeiing. De toestand van de vlam is aangenaam. Met andere woorden: zoals u op een terrasje gaat zitten, kan een vuurgeest eventjes in het vuur gaan zitten. U moet dat niet doen, dan krijgt u blaren. De vuurgeest is dus onafhankelijk van de vlam. Het is alleen een wezen, dat zich in de omgeving van vuur prettig voelt en dat daarom de neiging heeft het ontstaan of het uitbreiden van vuur te bevorderen, zonder dat het zelve vlam is of de essence van een vlam of iets dergelijks.

- ❖ *Ze leven toch in de vlam of niet?*

Mijn waarde vriend, kan ik zeggen dat u in het Scheveningse bos leeft, als u in het Scheveningse bos zit, als u het prettig vindt? Dat is op dat ogenblik volledig waar, maar het wil nog niet zeggen, dat u voortdurend in de Scheveningse bosjes zit. Ik geloof, dat daarmee het punt zuiver is gesteld.

- ❖ *U zei i.v.m. mutatievormen, dat in de natuur energieverspilling weinig voorkomt. Zien wij in de natuur niet juist het tegenovergestelde, n.l. een bijna mateloze energieverspilling in zaden en eitjes bij de voortplanting?*

Dat is niet volledig juist. Wanneer wij n.l. alle eitjes en zadjes geheel tot ontwikkeling zouden zien komen, terwijl slechts een deel daarvan levensvatbaar is, zou er sprake zijn van

verspilling. Als wij echter rekening houden met het feit, dat slechts een klein deel daarvan levensvatbaar is, terwijl het verdere onmiddellijk weer vervalt tot voedingsstoffen, waaruit de plant zich kan voeden, is er geen feitelijke energieverpilling. Ik wil u er verder op wijzen, dat omzetting van energie van de ene vorm in de andere een van de meest natuurlijke verschijnselen is en dat u uitgaande van een bepaalde vorm tot een verspilling van vorm kunt komen, maar moeilijk tot een verspilling van energie. Ten laatste zou ik willen opmerken, dat vooral bij mutatievormen er dus sprake is van een toevoeging van een bepaald element. Dit element kan een zeer kleine genetische verandering zijn: het kan ook zijn een totale ommekeer van de ontwikkelingsnorm. Een voorbeeld van mutatie bij de mens b.v. geeft een zeer vergrote en blijvende schildklierwerking, een vergrote pijnappelklierwerking en als gevolg daarvan een vergrote bijnierwerking, de hypofyse werkt ook versneld, kortom een zeer versneld werken van de interne secreties in een niet normaal evenwicht. Het resultaat van een dergelijke mutatie is een mens, die zeer snel leert, die buitengewoon intelligent is, maar over het algemeen niet lang kan leven en het dus vaak maar net brengt tot de twintigjarige leeftijd. Terwijl in enkele gevallen, indien de mutatie ongelukkig is, zelfs een zo snel lichamenlijk verouderen ontstaat dat iemand op 15-jarige, soms zelfs al op 10-jarige leeftijd een grijsaard is. Ik noem hier opzettelijk gevallen die zijn voorgekomen en die u dus kunt nagaan. Ik wil u echter in verband hiermede een andere vraag stellen, als u me dit toestaat: Heeft u zich wel eens gerealiseerd, dat er bepaalde menselijke mutatievormen tussen u leven. Over het algemeen zult u deze vormen beschouwen als dwaas, als gek. Maar dat is helemaal niet te verwonderen. Vermoedelijk zal het eerste zeewezen, dat een vis met zijn vinnen onverwachts het moeras in zag kruipen gezegd hebben: "Nu ja, die is getikt, die is abnormaal, blij dat we hem kwijt zijn." En toch was die vis, die zich op het land bewoog en daardoor in het moeras leerde een dubbel-ademhalingssysteem te ontwikkelen, de voorvader van de reptielen en daardoor van de vertebraten en van de warmbloedige dieren. Zodat u mensen, aan dergelijke idioten van een vroeger ras a.h.w. uw bestaan hebt te danken. Waarmee ik alleen maar de aandacht wil vestigen op het feit, al hangt het niet helemaal met de vraag samen, dat dergelijke mutaties, die in uw ogen een verspilling zijn, soms dus in feite een vernieuwing zijn zó belangrijk dat de gehele verdere ontwikkeling van een denkend ras op een planeet daarvan afhankelijk kan zijn. Ik merkte dit slechts op om duidelijk te maken, dat uw eigen oordeel omtrent energieverpilling nimmer geheel juist behoeft te zijn, waar de vorm immers bij haar verval alle daarin bevatte energie vrijgeeft en in alle stof - eventueel met nieuw verworven geaardheid - onmiddellijk weer een mogelijkheid ziet tot verdere verwerking en benutting in andere levende vormen.

❖ *Er is zondag gesproken over demonen als dragers van boodschappen van hogere wezens. Ik heb me afgevraagd, of dit parallel is met wat men in de Hindoe-mythologie leert omtrent Indra met zijn maruts.*

Wat u hier stelt, heeft met vreemde levensvormen in zoverre te maken, dat wij ons kunnen voorstellen dat een levensvorm, wier eigen maatstaven vreemd zijn aan hetgeen de mens op dit ogenblik aanvaardt en wier bestrevingen tegengesteld zijn aan hetgeen de mens op dit ogenblik nuttig en prettig acht, door de mens als demon zal worden versleten, zodat de wereld der demonen in vele gevallen door een redelijk denkend mens zal worden gezien als een reeks van andere levensvormen, wier eigen omgeving, wier denk- en handelwijze in strijd zijn met hetgeen de mens aanvaardbaar acht.

Ik mag hierbij nog één vraag opwerpen? Ik weet niet, of u er wel eens over heeft nagedacht, dat de engel, die aan Abraham zegt een tweede vrouw te nemen (het staat niet in de bijbel, maar het is wel de verklaring, die Abraham indertijd aan Sarah gaf), dus in de moderne leer een demon zou zijn. Wel noodzakelijk, om, de doodeenvoudige reden dat een engel, die op het ogenblik zegt dat je er twee vrouwen op na moet houden, ingaat tegen alles waarop de godsdienst en de maatschappij is gebouwd en dus alleen maar duister kan zijn. Het is dezelfde reden waarom bepaalde geloofsvormen alles, wat uit de geest komt, automatisch demonisch en duister noemen: het is immers in strijd met hetgeen zij als juist hebben vastgesteld, wat zij aanvaardbaar achten. Dat goed en kwaad variabele waarden zijn - zelfs tijdens de geschiedenis der mensheid en de ontwikkeling van de mens - vergeten zij maar liever. En daarmee is geloof ik duidelijk genoeg gemaakt, dat het begrip "demon" geen aanduiding is van een genus, van een soort, maar een aanduiding is van een relatie: dus van een verhouding tussen een bepaalde levensvorm en de mens. Ongeacht of deze levensvorm voor zichzelf duister of voor zichzelf licht is, ze zal voor de mens demon zijn, zolang zij in haar intentie en

handeling tegengesteld gericht is aan hetgeen de mens wenst te aanvaarden of meent te moeten aanvaarden.

❖ *Lilith was de tweede vrouw van Adam?*

Pardon, ik sprak over Abraham. Dus we behoeven niet op Lilith te komen, ofschoon deze verlatene en deze weduwe ongetwijfeld ook heeft geleefd. En het verschil tussen haar en Eva waarschijnlijk was, dat Lilith de dienaar was van Adam, terwijl, Eva meer de verleidster was. In de moderne tijd zou het gevoerd hebben tot een echtscheidingsproces: in de oude tijd vergat men maar liever de dierlijke Lilith die terug vlood naar haar eigen volk en later deel uitmaakte van het volk waarheen Kaïn vluchtte, omdat hij daarmee sterk was verwant.

❖ *Moeten wij de demonen dus zien als bewustzijnsvormen of als levensvormen?*

In de eerste plaats als levensvormen. Want er kunnen dus z.g. demonen optreden, die geen met dat van de mens vergelijkbaar bewustzijn hebben. Ik wil hier wijzen op een reeks experimenten, die indertijd zijn gedaan in Parijs - later overigens aangevochten, zoals dat meestal gaat - waarbij men in z.g. "donkere-kamer"-seances o.m. de geest van een gorilla zag. Deze gorilla was o.m. aansprakelijk voor het breken van een gelukkig niet al te kostbare tafel. Wanneer iemand de geest (dus de astrale en nog levende vorm) van deze gorilla zou ontmoeten, dan zou hij hem heel waarschijnlijk een demon noemen. Het wezen zou dan in de eerste plaats een levensvorm zijn, maar volgens menselijk standpunt een zodanig laag bewustzijn hebben, dat men erover zou kunnen strijden, of men het een bewustzijnsvorm of niet kan noemen. De doorsnee-demon echter zal een bewustzijnsvorm zijn in een levensvorm geuit, welks bewustzijnsrealisatie, mores enz. zodanig afwijkend zijn van die der doorsneemensen, dat zij voor de mens niet aanvaardbaar, ja, zelfs gevaarlijk worden geacht. Het kan ook zijn dat de levensvorm als zodanig bestrevingen heeft, die voor de mens gevaarlijk kunnen zijn en dat daarom - dus door de gevarenfactor - deze levensvorm eveneens als demon wordt aangesproken. Dat hierbij dus de gedachte opkomt van een prooi jagen op aarde, moge u blijken o.m. uit de uitspraak, die wij vinden in de Evangelieën, waar "de duivel rondgaat als een leeuw briesend en zoekend wie hij kan verslinden" En het is begrijpelijk, dat de mens geestelijk en stoffelijk er niets voor voelt om het ontbijt te worden van een of andere op zwerftocht zijnde leeuw in stoffelijke of geestelijke vorm.

❖ *De schrikfiguren, die bij tempelpoorten waren geplaatst, kunnen dus afkomstig zijn van een soort waarneming en niet alleen een fantasie zijn?*

Ik zou u gaarne willen verwijzen naar hetgeen daarover op een vrijdagavond is gezegd. Dat vindt u daarin tamelijk volledig uiteengezet en ik wil hier volstaan met op te merken, dat over het algemeen dergelijke figuren evenals de z.g. dansmaskers, godenbeelden e.d., systematisch zijn opgebouwd uit hetgeen men meent te kennen van de geestelijke wereld en op grond van z.g. sympathische magie zo worden samengesteld, dat zij - volgens de voorstelling althans daar heersende - een directe binding vormen Met geestelijk werkelijk levende krachten, al dan niet demonen zijnde in hun feitelijke vorm.

❖ *Zijn elementalen beziel?*

Elementalen kunt u vergelijken met hetgeen ik heb beschreven onder de wezens die leven in vuur, water, lucht, aarde, in steen en rotsen e.d. Omdat zij behoren tot datgene, wat vroeger werd beschouwd als de reeks elementen, waaruit de wereld is opgebouwd, worden zij elementalen genoemd. Er zijn natuurlijk velen meer te beschrijven dan ik heb geciteerd. Ik heb gezegd: volledigheid was vanavond niet mijn doel. En u kunt zelf verder uw conclusies daaruit trekken.

❖ *In de oude sagen zouden zij zoeken naar een menselijke ziel.*

Inderdaad. En hier zit natuurlijk weer een heel klein beetje de menselijke behoefte bij om zichzelf wat verheven te achten boven een ander. Het is dezelfde manier waarop men tegenwoordig zegt: Ja, ik ben gered en jij niet. Of: Ik heb de eeuwige waarheid en jij niet. Of: Ik heb verstand en jij bent maar een stommeling want jij gelooft alleen maar. Dus dat element zit er wel een beetje bij. Het zoeken naar een ziel, een mensenziel is dus een legendarisch aspect. Maar wel kan het voorkomen, let wel, dat bepaalde natuurgeesten onder zeer bepaalde omstandigheden wensen deel te hebben aan het menselijk leven om daardoor hun eigen ervaringen te verruimen en dan niet belichaamd als mens maar belichaamd in een mens of in directe symbiose met een mens, die dan zijn eigen bewustzijn kan behouden, maar een z.g. elementale dienaar heeft. Zij kunnen aan dit menselijk leven veel ontleen, dat zij in hun

eigen wereld niet kunnen vinden: iets wat ongetwijfeld soms voor hun bewustwording zeer gunstig kan zijn. Maar zij hebben buiten dit een onafhankelijk bewustwordingsproces en zijn even eeuwig als alle bewustzijnsvormen bezielde en wel voortgekomen uit God in den beginne.

❖ *En als een elementaal is belichaamd in een mens, krijgen we dan te maken met een schizofreen geval?*

Nu, degene onder de geesten, die dat tot stand zou brengen, vooral onder de elementalen, zou een dwaas zijn. Want men weet, dat een krankzinnige ofwel apart wordt gezet als een stem der goden (het oude geloof) dan wel als iemand, die in de maatschappij niet past. Een geest, die een belichaming zoekt om deel te hebben aan het leven van de mens, zal dergelijke verschijnselen ongetwijfeld vermijden. Zij zal iemand zoeken, die voldoende sympathisch is in zijn leven en werken, dat dit leven en werken zonder meer kan worden voortgezet, ofschoon de menselijke geest daarbij zelf ongetwijfeld op de achtergrond komt en meent zeer veel dingen automatisch te volbrengen, door een soort noodlot te ondergaan terwijl in feite sprake is van een directe en bewuste actie van zijn medebewoner. Er zijn weinig mensen, die in staat zijn voor zichzelf uit te maken, of ze al dan niet bewoond zijn. Maar ik mag u wel zeggen, dat het heel weinig voorkomt, dat elementalen inwonen bij mensen, terwijl bezetenheid door geesten nu niet overmatig vaak voorkomt. Het is de schuld van de mensen zelf, wanneer ze bezeten worden. Er zijn mensen, die zo ledig zijn, dat als je in hun schedel kijkt, het één lege vlakke is met een bordje "te huur." Er zijn heel veel mensen, die zo ledig, zo zinloos zijn, zo weinig initiatief hebben, dat ze a.h.w. een uitnodiging zijn voor zo'n geest om als bestuurder op te treden. En het feit, dat er nog zoveel rondlopen, die dus toch niet bezeten zijn, pleit ervoor dat het maar een betrekkelijk klein aantal geesten en elementalen is die op deze wijze menselijk willen worden en willen leven. Dan krijgen we dus het laatste woord. Ik ben in het vorige leven wel geen vrouw geweest, maar ik wil toch graag van de gelegenheid gebruik maken. Ik zou u n.l. dit nog willen zeggen:

We hebben u deze avond gesproken over vele vreemde levensvormen. En vele ervan zullen voor u eigenlijk een soort nachtmerrieachtige figuur kunnen worden. Maar dat is niet de bedoeling. U moet zich niet bezighouden met wat die wezensvormen van buiten zijn. U moet trachten, ook als mens tegenover de mensen, steeds meer af te gaan op hetgeen innerlijk in de ander kan worden gevoeld en begrepen. Alleen als u de uiterlijke vormen en normen steeds meer terzijde stelt om daarvoor in de plaats steeds meer te stellen het onderling begrip en het vrijelijk aanvaarden, ook van maatstaven die u voor uzelf niet wilt hanteren, zo ze in een ander leven, zult u door het begrip dat ontstaat de vreemdheid van vele levensvormen kunnen terugbrengen tot een uiteindelijk kosmisch samengaan, waarbij geen verschil meer bestaat van vorm, van ras, van afkomst, van levenstempo of iets anders, maar eerder ontstaat het bewust en in waarheid samenwerken van alle bezielde levende wezens tot één en hetzelfde doel. Dit doel zal altijd moeten zijn: een zo groot mogelijke innerlijke bereiking met een zo juist mogelijke stoffelijke uitdrukking daarvan op elk niveau. Eerst dan voldoet de mens aan zijn ware levensopdracht.

En ook voor andere levensvormen geldt, dat zij alleen langs deze weg en op deze wijze een juist aandeel kunnen nemen in de werkelijke bewustwording van het totaal van het Al en de gekende weerspiegeling van de Schepper in het totaal van het voortgebrachte. En als u dit een beetje ernstig vindt, moet u het mij niet kwalijk nemen. Want dat is de essentie van het leven.

Wanneer u dit herleest of beschouwt of overdenkt, gaat u van hier uit: wat is het dat mij verenigt met alle wezens, met alle mensen, met alle denken? Als u de overeenkomsten vindt en deze overeenkomsten (met tolerantie voor de uiterlijke verschijningsvormen eraan verbonden) in uzelf steeds verstevigt, dan gaat u de weg van de ware en juiste bewustwording. De weg van de bewustwording, die u innerlijk brengt tot een direct opgaan in God, waarbij het weten van alle kanten op u afstroomt, waarbij u tussen de directe liefdekracht en de absolute rechtmatigheid of wetmatigheid van het Al in uzelf het juiste evenwicht vindt en zo komt tot een besef van de werkelijke vorm der dingen, die niet kan worden uitgedrukt - helaas - in stoffelijke woorden.

Ik wens u verder een prettige avond en dat uw nachtrust er een moge zijn, die niet wordt gekweld door uiterlijke vormen, maar eerder wordt gesteund door een innerlijk besef van eenheid, waardoor ook u tijdens de nachtrust krachten zult mogen putten om steeds meer te zijn voor steeds meer anderen.